

UKA 2025/145: Pisortat suliffeqarfiutaanni tamani inuttassarsiuussinerit suliamut tunngasumik piginnaasaqarnissaat piumasaqaataassaaq, kalaallit oqaasinik piginnaasaqarneq ilanngullugu kiisalu kalaallit kulturiannut kalaallillu inuiaqatigiivinit ilisimasaqarnissaat pillugit Naalakkersuisut Inatsisartunut inatsisissamik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Inatsimmut siunnersuut UKA2026-mi kingusinnerpaamik saqqummiunneqassaaq.
(Inatsisartuni Naleqqap Gruppia, Naleraq)

UKA 2025/147: Pisortat ingerlatsiviini kalaallit oqaasiisa pisortatigoortumik atuutsinneqalernissaasa saniatigut oqaatsit nutserneqartarnissaannut piumasaqaatip peersinneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut allannguutissamik siunnersuummik suliaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Akissuteqaat

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Siullermeerneqarnera

Naleraq aamma Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg Naleqqameersoq siunnersuuteqarnerannut qutsavigaakka.

Aallarniutigalugu siunnersuutini marlunni taakkunani siunnerfigineqartoq, tassalu inuiaqatigiinni pisortallu allaffissorneranni kalaallisut oqaatsitta kulturittalu saqqumitinnissaat, Naalakkersuisut akuersaarussuppaat. Taamatut siunnerfeqarneq Naalakkersuisut kissaataannut naapertuuppoq. Kisianni suliniutissat matumani siunnersuutigineqartut unammillernartoqartut Naalakkersuisut isigaat.

Siunnersuutit marluk taakkua isummerfigineqarneranni, aporfiit oqaatsitta sukkannerusumik atugaalernissaasa qulakkeernissaanut akornutaasut, oqaatiginngitsoorneqarsinnaanngillat. Taamaattumik pingaarnertigut oqallinnerunissaq pisariaqartinneqarpoq.

Pisortat najukkani ilinniarsimasunik sulisoqarnissamut pissusissamisoortumik salliutitsisareerput – Inuiaqatigiinni maani inissisimallualereersimasunik aammalu oqaatsitsinnik kulturitsinnillu ilisimannereersunik sulisoqarusunneruvugut. Taamaattumik sulisusaqarneq aalajaatsuutitseqataasarpoq, pissutigalugu ilisimasariligaat misilittagariligaallu amerlanertigut inuiaqatigiinniitiinnarneqartarmata. Tassunga ilanngutissaaq kalaallisut oqaatsigut Namminersorlutik Oqartussat ilinniarsimasunik atorfinittitsinermut najoqqutassiaani imminerminni piukkunnassutsimut naliliinermi ilaatinneqarpoq. Taamaattoq suliassat inuiaqatigiinni pisariaqartut aqqiiviginissaannut sularinissaannullu avataaneersunik sulisoqarnissaaq suli pisariaqartinneqarpoq. Suliassaqarfeqarpiaavinngilaq pisariaqartitsinermi amerlanerusunik kalaallit innuttaasut ilinniartitaaffigisimasaannik. Akunnattumik sivilissusilimmik imaluunniit sivilissuumik ilinniarsimasunik suliffeqanngitsunik nalunaarsorsimasoqarpiaavinngilagut. Taamaattumik nunat allat toqqaannartumik unammilleqatigalugit ilinniarsimasunik sulisussarsiniartarnissaaq sulisorinninniaannartarnissarlut ilungersuutiginnitsoorsinnaanngilagut

Aamma takusarparput aqutsisut kalaallisut oqalussinnaasut amerliartortut. Assersuutigalugu qitiusumi allaffeqarfimmi aqutsisut qaffasinnerpaamik inissisimasut 80%-ii ullumikkut najukkameersuupput, kalaallisuumut aammalu kalaallisuumiit nutseruttariaqaratik. Taamaalilluni ineriartorneq eqqorluinnartup tungaanut ingerlavoq, kisianni ullormiit ullormut sukkatsinneqarsinnaanani. Savalimmiuni avataaniit sulisussarsisarnissamik taamaaqataanik pisariaqartitsisoqannginnera pissutaalluni, pisortat suliaasaqarfii savalimmiutuinnangajalluinnag ingerlanneqarsinnaallutik, assersuutissaalluartut suli pallimangilagut. Savalimmiut siunnerfilimmik iluatsilluartaumillu ilinniartitaanermi suliniuteqarsimanerminut taamaalilluni akilerneqarpoq. Iluatsilluarsimanerat uagut anguniartariaqarparput.

Kalaallit Nunaata inissisimanera allarlunnaavoq. Pisut ilaanni nunatsinni meeqqat atuarfianni ilinniartitaanermullu periaatsitsinni atuarsimagaluarlutik, kalaallit tamakkerlutik kalaallisut oqalussinnaannginnerat siulitsinniit kingornutatta ilagaat. Innuttaasut assigiinngitsunik pissutilimmik, amerlanertigut nunatsinni maani inunngorsimagaluarlutik peroriartorsimagaluarlutillu, tamakkiisumik kalaallisut oqalussinnaanngitsut tunuinnartariaqanngilagut. Siunnersuutigineqartutut danskisuumut nutserisarneq tamaat unitsissagutsigu, innuttaasut taakkua amerlasoorpassuit inuiaqatigiinni peroriartorfigisaminni, kisianni kalaallit oqaasiisa atortinniarnernannut tunngatillugu amerlanertigut alianartumik sumiginnaasimasuni, ilaasinnaajunnaarsittussaavagut.

Inuiaqatigiinni maani oqartussaaqatigiinnermut sunniuteqarnissamut innuttaaqataanissamullu oqaatsit aporfiussanngillat. Periarfissaarutsitsineq ineriartornerunngilaq, kisianni isiginngitsuusaariniarsarineruinnarluni. Kalaallit kulturitsinnik inooriaatsitsinnillu attassiviusumik, oqaatsitta piviusumik nukittunerulernerinik kinguneqartumik, ataatsimoorluni ineriartornissamut siunnerfiliinikkut siunnerfiliussattalu angunerisigut, ineriartortitsissaagut. Piffissanngunngitsoq ajugaanearluni ajornakusoortut suliarinissaat alluinnarnagu, taakkununga suliniuteqarfissat anguniakkallu ukkatarineqaannarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat.

Taamaattumik kalaallisut oqaatsitta siammarternerisigut ukkatarinninnerput attatiinnartigu, aammalu innuttaaqatitsinnik allatut oqaasilinnik tunulliussilluta inatsisiliornermi pissaanerput atuinnarniarsarinatigu. Ingerlatsinerput qanoq kalaallisuinnag ingerlalnissaanut misilittagaqarnerulerta, aammalu ingerlatsiviit tamatumunnga suli piareersimanngitsut akerlilersuinnarnagit. Innuttatta amerlanerusut inuiaqatigiinni suliaqarfissat tamaasa suliffigisinnaalersillugit qanoq ilinniartissinnaanerigut oqallisigisigu, aammalu immikkut ilisimasalinnik suli pinngitsoorsinnaanngisatsinnik tikisitsinissaq ajornakusuulersiinnarnatigu. Kalaallisut oqaasillit atuartsisussat kiisalu kalaallisut atuakkat ilinniartitsissutissat aammalu suliaasaqarfinnut taaguusersuutit amigaatigisagut qanoq pissarsiarisinnaanerigut oqallisigisigu.

Siunnersuutit marluk matumani saqqummiunneqartut, nutaat inerikkiartornissamut piffissaqartinngit pisoqqanik atorunnaarsitsiartuaarniarput. Siunnersuutit inuiaqatigiinni angoriikkatta aammalu ineriartornerup ingerlanerani angusassatut periarfissaqarfisatta akornanni oqimaaqatigiilersitsinngillat.

Taamaakkaluartoq Naalakkersusiut isumaqarput immikkoortoq 145 politikikkut oqallisigilluarnissaa pingaaruteqartuusoq taamaattumillu ataatsimiititaliami oqallisigineqarnissaa inassutigalugu.

Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni pisortani sullissinermi pitsanngorsaaniisaq pisariillisaanissarlu siunniunneqarput taammaatumillu immikkoortoq 147-mut imatut allannguutissatut siunnersuuteqassallutik:

”Naalakkersuisut peqquneqassasut pisortani sullissinerup pisariillisarneqarneranut atatillugu suliaqarnermi nutserinerup annertussusia aammalu pisariaqartuaannera ilanngullugu nalilersussagaaat”

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuut immikkoortoq 145 aammalu immikkoortoq 147-mut allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliami oqaluuserineqarnissaat inassutigaara.